

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан філософського факультету

2021-2022 н.р.

**ПРОГРАМА
ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ
СТУДЕНТІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «ПОЛІТОЛОГІЯ»**

Програма розроблена у відповідності з навчальним планом

Підготовки магістр з галузі знань 05 соціальні і поведінкові науки

за напрямом 052 – політологія

форма навчання денна

Розглянуто на засіданні
кафедри політології
Протокол № ____
від 31.08.2021р
Зав. кафедри _____
проф. Романюк А.С.

1. ВСТУП

Педагогічна практика студентів закладів вищої освіти займає важливе місце в системі професійної підготовки як невід'ємна частина навчального процесу. Під час практики студенти вчаться самостійно й творчо застосовувати теоретичні знання, через особистий досвід оволодівають уміннями й формують навички навчальної та педагогічно-виховної роботи. У ході практики створюються умови для синтезування знань з політології педагогіки та психології. Організація аналітико-синтезуючої мислительної діяльності студентів під час практики допомагає їм побачити нові грані у знайомих явищах і фактах, конкретизувати й поглибити раніше вивчені поняття, сприяє розвитку педагогічного мислення. Поряд із застосуванням теоретичних знань під час педагогічної практики студенти набувають також знання, джерелом яких є їх власна діяльність.

Згідно з навчальним планом, студенти магістри **денного відділення** проходять педагогічну практику на II курсі (третій семестр). Вона триває чотири тижні. Практика проходить з відривом від навчального процесу. Студенти повинні регулярно відвідувати базу практики для виконання визначених програмою практики завдань, або враховуючи умови карантину та дистанційного навчання, виконувати завдання практики on line.

Обов'язковою умовою для проведення педагогічної практики є викладання політології як навчальної дисципліни (проведення два залікових заняття у вигляді однієї лекції і одного семінарського заняття) у тій навчальній установі куди скеровуються студенти-практиканти, в даному випадку це є Львівський національний університет імені Івана Франка. Перед початком практики на кафедрі політології проводиться настановна конференція, у якій беруть участь студенти-практиканти та їх керівники від університету (кафедр політології, теорії та історії політичної науки, психології та педагогіки) і бази практики. На ній відповідальний за проведення практики від кафедри політології, кафедр педагогіки та психології знайомлять студентів та керівників з наказом ректора, вимогами щодо проходження практики, підготовкою усіх необхідних документів, обов'язками студентів-практикантів та їх керівників. В умовах карантину настановча конференція може відбуватися дистанційно на платформах Google Classroom, Zoom, Tims та інші.

Основними **обов'язками студентів-практикантів** є:

1. Розпочати і завершити практику у зазначений термін.
2. Регулярно відвідувати чи контактувати з базою практики для виконання визначених програмою практики завдань.
3. Якісно виконувати усю роботу, передбачену програмою практики. Невиконання пунктів програми є підставою для неатестації студента-практиканта.
4. Дотримуватися правил внутрішнього розпорядку навчального закладу.
5. Виконувати розпорядження адміністрації навчального закладу та керівників практики.
6. Дотримуватися норм поведінки та толерантного ведення трансляцій on line.
7. Вчасно оформити документацію.
8. Захистити звіт по практиці на підсумковій конференції.

Основними **обов'язками керівника практики від університету** є:

1. Спільно з керівником від бази практики забезпечити зустріч практикантів з керівництвом навчального закладу.
2. Ознайомити студентів з метою та завданнями практики.
3. Ознайомити студентів з правилами ведення документації.
4. Допомогти укласти індивідуальний план практикантів, затвердити його та контролювати виконання.
5. Проводити індивідуальні та групові консультації.
6. Відвідувати залікові заходи студентів, бути присутнім на заняттях, організованих в дистанційному режимі, керувати їх обговоренням.
7. Контролювати хід практики.
8. Оцінити роботу студентів на практиці, їхню готовність до професійної діяльності.
9. Взяти участь у настановній та підсумковій конференціях з питань практики.

10. Подати письмовий звіт про керівництво практикою.

Основними **обов'язками керівника від бази практики** є:

1. Спільно з керівником практики від навчального закладу забезпечити зустріч практикантів з керівництвом бази практики.
2. Ознайомити студентів-практикантів з базою практики.
3. Ознайомити студентів-практикантів з правилами техніки безпеки та протипожежної безпеки на робочому місці.
4. Допомогти укласти індивідуальний план практикантів та контролювати його виконання.
5. Проводити індивідуальні та групові консультації.
6. Відвідувати залікові заходи студентів, бути присутнім на заняттях, організованих в дистанційному режимі, брати участь в їх обговоренні.
7. Контролювати хід практики.
8. Оцінити роботу студентів на практиці, їхню готовність до професійної діяльності.
9. Підготувати характеристику на студента-практиканта.
10. Взяти участь у настановній та підсумковій конференціях з питань практики.

Щоби допустити до роботи, практиканти повинні заздалегідь пройти інструктаж з техніки безпеки та протипожежної безпеки.

Після завершення практики на кафедрі політології проводиться підсумкова конференція (див. „Підведення підсумків практики”).

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Метою педагогічної практики є ознайомлення студентів з організацією навчально-виховної роботи в закладах освіти та набування досвіду самостійної діяльності як викладача політолога. **Завданням** цієї практики є поглибити та закріпити теоретичні **знання** студентів з політології та методики викладання політології; сформувані **уміння** спілкуватися з студентами та педагогічним колективом; вирішувати психологічні проблеми, спричинені навчально-виховним процесом; складати план роботи політологі, якій працює в освітньому закладі; враховуючи умови карантину та дистанційного навчання, виконувати завдання практики *on line* або у змішаній формі. Під час педагогічної практики студенти набувають **навички** проведення лекцій та семінарських занять з політології та проведення оцінки професійної компетентності та проведення індивідуального завдання.

3. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Під час проходження практики студенти-практиканти повинні суворо дотримуватися правил охорони праці та протипожежної безпеки. Кожен студент отримує індивідуальні завдання, які повинні вчасно та якісно виконати і оформити відповідно до вимог.

3.1. Індивідуальні завдання

Під час педагогічної практики студенти повинні виконати наступні індивідуальні завдання:

1. Скласти календарний план роботи та узгодити його з керівником.
2. Підібрати тематику лекції та семінарського заняття, попередньо узгодивши їх з керівником від кафедри політології та кафедри теорії та історії політичної науки.
3. Опрацювати науково-теоретичний матеріал, який буде використовуватись на практичних заняттях.

4. Здійснити методичне оформлення практичного заняття з використанням педагогічних методів та прийомів.
5. Оформити результати підготовки до практичних занять у вигляді відповідного плану-конспекту семінару.
6. Відвідати чи спостерігати за проведенням у дистанційному режимі залікові заняття та індивідуальні завдання, проаналізувати їх, оформивши аналіз у вигляді письмової рецензії.
7. Підготувати та провести два залікові навчальні заняття (тривалість кожного – 120 хвилин) з студентами. В умовах карантину заняття відбуваються в дистанційному форматі.
8. Підготувати оцінку професійної компетентності на свого колегу студента-практиканта та подати його на кафедру педагогіки для оцінювання В умовах карантину заходи відбуваються в дистанційному форматі.
9. Оформити документи практики .
10. Підготувати індивідуальний звіт про проходження практики.

3.2. Заняття під час практики

Під час практики студенти проводять заняття з студентами та викладачем-керівником практики. Ці заняття мають носити навчальний та виховний характер. *Навчальні заняття* – це лекції, семінарські заняття по програмі навчальної дисципліни, з якої буде проведено заняття, згідно навчального плану.

В умовах карантинних обмежень заняття відбуваються у дистанційній формі.

У звітній документації студенти вказують платформу на якій відбувається заняття чи виховний захід.

3.3. Навчальні посібники

Для ефективного проведення практики студенти можуть користуватися наступною навчальною літературою:

1. Бондаренко О. Психологічна допомога особистості. Харків, 1996.
2. Власова Т. А., Певзнер М. С. Дети с отклонениями в развитии. М., 1997.
3. Шипунов Г. Була С. Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи та критеріїв оцінювання студентів спеціальності 052 «Політологія»: методичний посібник для студентів з галузі знань 05 – «Соціальні і поведінкові науки», спеціальності 052 «Політологія» філософського факультету / Г. Шипунов, С. Була/ - Львів, 2020. - 64с. електронний варіант
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, електронні фахові видання // www.nbu.gov.ua
5. Львівська національна наукова бібліотека імені В. Стефаника // <http://www.library.lviv.ua/>
6. Наукова бібліотека ім.В. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка // <http://lib-gw.univ.kiev.ua/>
7. Наукова бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка // <http://library.lnu.edu.ua/bibl/>

3.4. Методичні рекомендації

Після настановчої конференції студенти від університетського керівника практики від кафедри педагогіки видає студентам-практикантам **заліковий лист проходження підпрактики**, який треба заповнити упродовж практики.

У перший день практики кожного практиканта закріплюють за академічними групами, де вони будуть вести заняття, знайомлять з розкладом занять та темами над якими мають працювати.

Упродовж наступних одного-двох днів студенти складають *календарний план роботи* практики та графік онлайн зустрічей.

Далі студенти проводять пробні (якщо дозволяє час і розклад) і залікові навчальні заняття та виховні заходи. Їх тема повинна бути узгоджена з керівниками від кафедр, де проводиться практика, а конспекти затверджені ними.

До кожного *залікового заняття* студенти повинні підготувати розгорнутий план-конспект.

4. ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Студенти-практиканти повинні строго дотримуватися режиму праці бази практики та виконувати свою роботу згідно індивідуального графіку та плану роботи.

Керівники студентської практики контролюють дотримання ними плану роботи при дистанційній формі проведення практики, наявність необхідної документації, якість виконаної роботи, науковість та адекватність методів роботи, ставлення до своїх обов'язків та дисциплінованість.

Робота студентської групи та керівників практики, в свою чергу, контролюється завідувачами кафедр політології й теорії та історії політичної науки, керівниками кафедр педагогіки, психології і навчальною частиною університету.

5. ВИМОГИ ДО ЗВІТНИХ ДОКУМЕНТІВ

Загальні вимоги до оформлення звітної документації наступні. Документи оформляються акуратно, при дистанційній формі навчання друкуються і надсилаються керівникам на електронну скриньку пошти, мають наскрізну нумерацію сторінок. Всі аркуші повинні бути зшиті. Кожен окремий документ повинен також починатися з титульної сторінки, на якій зазначається прізвище та ім'я студента-практиканта, факультет та група, назва документа, час та місце проведення заходу. Звітна документація обов'язково повинна містити перелік всіх документів практики із зазначеними сторінками.

Оформлення звітної документації входить в час проходження практики.

Нижче подаються **розділи звітної документації** та їх орієнтовний обсяг:

1. Звіт про виконану роботу у довільній формі (стаціонар: 1,5 – 2 стор.).
2. Календарний план роботи на час практики (заповнено у звіті практики).
3. Графік відвідування онлайн занять .
4. Заліковий лист проходження педпрактики в якому проставлені оцінки:
 - за проведені залікові заняття (лекція та семінарське заняття) – керівниками профільної кафедри та від кафедри педагогіки;
 - за план-конспект залікових занять - керівниками профільної кафедри та від кафедри педагогіки;
 - за індивідуальне завдання – керівником від кафедри педагогіки;
 - за оцінку професійної компетенції – керівник від кафедри психології;
 - підсумкові оцінки за практику та її захист –керівником від кафедри політології.
5. Розгорнутий план-конспект двох залікових занять.
6. Індивідуальне завдання.
7. Оцінку професійної компетенції на одного студента-практиканта.

Керівник від кафедри політології про свою роботу звітується на засіданні кафедри політології. Його звіт містить наступні розділи:

ЗВІТ

щодо керівництва педагогічною практикою студентів ___ курсу _____ форми навчання психологічного відділення філософського факультету

Відповідно до наказу ректора ЛНУ мною з _____ до _____ 20__ року здійснювалося керівництво педагогічною практикою студентів у таких навчальних закладах _____

Всього під моїм керівництвом практику проходило _____ студентів.

Загальна характеристика та оцінка виховної роботи студентів _____

Проведено _____ індивідуальних консультацій та _____ групових.

Підсумкова оцінка студентів за педагогічну практику:

„5” _____

„4” _____

„3” _____

неатестовано _____

Практика засвідчила, що під час психологічної, педагогічної та методичної підготовки студентів необхідно звернути увагу на _____

Загальні зауваження та пропозиції щодо організації та проведення педагогічної практики _____

Підпис _____

Дата _____

6. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Після завершення педагогічної практики студенти-практиканти здають керівникам від університету всі звітні документи для попередньої їх оцінки. Упродовж тижня після завершення практики на кафедрі політології відбувається підсумкова конференція, на якій студенти перед комісією захищають матеріали практики. Комісія призначається завідувачем кафедри політології і складається з двох-трьох осіб керівників педагогічної практики від кафедр теорії та історії політичної науки та політології. На конференції (може відбуватись у дистанційному режимі) присутні всі студенти-практиканти та їх керівники від університету (при можливості).

Для підведення підсумків практики та кінцевої оцінки роботи студентів-практикантів керівники практики інформують комісію про фактичні терміни початку та завершення роботи, склад студентських груп, які пройшли практику, їх дисципліну, стан охорони праці та протипожежної безпеки на базі практики, а також з інших питань організації та проведення практики. До захисту практики допускаються студенти, які повністю виконали завдання програми практики та вчасно оформили звітну документацію.

Форма звітності за педагогічну практику – **диференційований залік**. При кінцевій оцінці результатів практики враховується попередня оцінка керівників практики від університету, результати захисту та характеристика на студента-практиканта, яка є у щоденнику практики. Студенти, які виконали всі індивідуальні завдання, якісно оформили усі документи і звіт, вчасно його подали, а також отримали схвальну характеристику, отримують позитивну оцінку. Студенти, що не виконали програму практики і отримали незадовільний

відгук або незадовільну оцінку при складанні заліку, направляються на практику вдруге в період канікул або відраховуються з навчального закладу. Оцінка з практики враховується наряду з іншими оцінками, які характеризують успішність студентів. Результати складання заліків з практики заносяться в екзаменаційну відомість і проставляє в заліковій книжці. Голова комісії з захисту практики несе персональну відповідальність за правильне оформлення запису про практику у заліковій книжці, екзаменаційній відомості та вчасну подачу відомості у навчальну частину університету.

Після завершення конференції голова комісії здає заповнену відомість та всі матеріали практики на кафедру політології для зберігання. Підсумки практики розглядаються на засіданні кафедри політології.

Оцінювання педагогічної практики вноситься у «Заліковий лист практики»

**ЗАЛІКОВИЙ ЛИСТ РЕЗУЛЬТАТІВ ПЕДПРАКТИКИ
магістр II курсу філософського факультету (політологи)**

(прізвище, ім'я, по батькові)

Місце проходження практики _____

1.ЗАЛІКОВІ ЗАНЯТТЯ							ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ
№ п/п	Дата проведення	Група	Тема заняття	Шкала 0-20 б	Хто оцінював	Підпис	
1.							
2.							
2.ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ							
№ п/п	ТЕМА ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ			Шкала 0-10 б	Хто оцінював	Підпис	
1.							

3. КОНСПЕКТ СЕМІНАРСЬКОГО ЗАНЯТТЯ							ЗАХИСТ ПРАКТИКИ
№ п/п	Дата проведення	Група	Тема заняття	Шкала 0-10 б.	Хто оцінював	Підпис	
1.							
4. РОЗРОБКА ПЛАНУ-КОНСПЕКТУ ЛЕКЦІЇ							
№ п/п	Тема лекції			Шкала 0-10 б.	Хто оцінював	Підпис	
1.							
5. РЕЦЕНЗІЯ ВІДВІДАНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАНЯТТЯ							
№ п/п	Дата проведення	Група	Тема заняття	Шкала 0-10 б.	Хто оцінював	Підпис	
1.							

6. ОЦІНКА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ				
№ п/п	ОЦІНКА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ	Шкала 0-10 б.	Хто оцінював	Підпис
1.				
ЗАХИСТ ПРАКТИКИ				
№ п/п	ЗАХИСТ ПРАКТИКИ	Шкала 0-10 б.	Хто оцінював	Підпис
1.				

Загальна сума балів _____

Педагогічна практика оцінена:

Керівником-методистом від факультету

на " _____ "

(оцінка) _____ (підпис, посада, прізвище та ініціали)

Програму уклали: проф..Романюк А.С.
Доц. Була С.П.